

Gümrükte Gündem

Sercan Bahadır
Yakup Güneş

Geçtiğimiz ay içerisinde “Gümrükte Gündem” açısından en öne çıkan konunun özel tüketim vergisindeki teminat uygulamalarına yönelik değişiklikler olduğunu söylemek yanlış olmayacaktır. Özellikle gümrük işlemlerinde önemli bir değişiklik olan 21 Kasım 2013 tarihli 28828 sayılı Yönetmelikle Özel Tüketim Vergisi Kanunu'na ekli (I) sayılı listede yer alan eşyalara ilişkin götürü teminat uygulamasının kaldırılması ve bu değişikliğe ilişkin yapılan düzenlemeler “Gümrükte Gündem”in ana konusunu oluşturmaktadır. Bu konu gündemde kalmaya devam edecektir.

Diğer taraftan, gümrük işlemlerinde yeni bir yaklaşım olan “Yetkilendirilmiş Yükümlü Sertifikası (YYS)” uygulaması, son dönemlerdeki sürekli gündem konusu olarak karşımıza çıkmaktadır. Özellikle ithalat işlemlerine ilişkin beklenen düzenlemeler halen yürürlüğe girmemiştir. Bu kapsamda beklentiler devam etmekte olup birçok şirketin bu beklenti çerçevesinde YYS alım sürecini tamamlaya çalıştığı gözlemlenmektedir.

Mart ayında öne çıkan mevzuat değişiklikleri aşağıda yer almaktadır:

1. ÖTV Kanunu'nun (I) sayılı listesindeki eşyalara ilişkin teminat uygulaması değiştirildi.

21.11.2013 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan Gümrük Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik'in 10'uncu maddesi ile Özel Tüketim Vergisi Kanunu'nun eki (I) sayılı listede yer alan eşyaya ilişkin kamu alacakları için götürü teminat uygulamasından yararlanılmayacağı hüküm altına alınmıştır. Söz konusu düzenleme ile birlikte akaryakıt antrepolarında götürü teminat uygulamasına son verilmiştir ve her bir işlem için ayrı ayrı hesaplanan kamu alacakları için teminat verilmesi zorunluluğu getirilmiştir.

4458 sayılı Gümrük Kanunu'nun 200. maddesi gereğince, gümrük vergileri ve amme alacaklarının tahsil edilmesini sağlamak amacıyla, verilecek teminatın tutarı söz konusu vergiler tutarının % 20 fazlası olacaktır. Ancak 28.01.2014 tarihli ve 01855 sayılı Gümrükler Genel Müdürlüğü'nün tasarruflu yazısında, gümrük idarelerince ÖTV Kanunu'na ekli (I) sayılı listede yer alan malların ithali aşamasında alınacak teminatın tutarına ve çözümüne ilişkin işlemlerin belirtilen ÖTV mevzuatına göre yerine getirilmesi, bu çerçevede söz konusu eşyanın ithalinde ÖTV tutarı kadar teminat alınması gerektiği yani fazla alınmayacağı vurgulanmıştır.

Yönetmelik'teki bu değişikliğe paralel olarak, 30.12.2013 günlü 22833 sayılı antrepoda teminat işlemleri konusunda tasarruflu yazı yayımlanmıştır. 2009/15481 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı'nın “Kısmi Teminat Uygulanacak Haller”e ilişkin 116/1-b maddesini dayanak alan bu yazıyla sadece transit akaryakıtın depolandığı ve herhangi bir EPDK lisansı gerektirmeyen antrepolarda, antrepo işleticilerince, depolanan eşya miktarından bağımsız ve sabit olarak 2.000.000 Avro teminat verilmesi; ayrıca bu sabit teminata ilave olarak, antrepoya alınan eşyaya ilişkin işletici ya da kullanıcıdan alınacak teminatın eşyaya ait toplam vergilerin %10'u olarak alınabileceği açıklanmıştır.

Teminat konusundaki bu gelişmelere ilave olarak 18.03.2014 tarihli Resmi Gazete'de 1 seri numaralı ÖTV Genel Tebliği'nde değişiklik yapan 30 seri numaralı Tebliğ yayımlanmıştır. Bu Tebliğ ile özellikle akaryakıt sektörünü etkileyen 21 Kasım 2013 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan “Gümrük Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik” ile Özel Tüketim Vergisi Kanunu'na ekli (I) sayılı listede yer alan eşyalara ilişkin kamu alacakları için götürü teminat uygulaması yerine her bir işlem için ayrı ayrı hesaplanan kamu alacakları için teminat verilmesi uygulamasının detayları açıklanmıştır.

Yapılan bu değişiklikle ÖTV Kanunu'na ekli (I) sayılı listedeki malların ithalinde, yürürlükte olan ÖTV tutarı kadar nakit teminatın veya banka teminat mektubunun gümrük idaresine verilmesi kararlaştırılmış ve banka teminat mektuplarının (I) sayılı listenin (A) cetvelinde yer alan mallar için Gümrük ve Ticaret Bakanlığı adına, (B) cetvelinde yer alan mallar için ise mükellefin ÖTV yönünden bağlı olduğu vergi dairesi müdürlüğü adına düzenlenmesi zorunluluğu getirilmiştir. (I) sayılı listenin (A) cetvelindeki mallar ve yalnızca antrepo ve transit rejimi kapsamındaki (B) cetvelindeki malların ithali sırasında ÖTV tutarının tamamı için ilgili gümrük rejimi çerçevesinde teminat verilebilecek ve ilgili gümrük rejimi çerçevesinde birden fazla ithalat işlemi kapsayacak şekilde teminat verilmesi halinde tamamlanan ithalat işlemleri için alınan teminat yeni ithalat işleminde kullanılabilir.

Yeni güncellemeyle (I) sayılı listenin (A) ve (B) cetvelindeki malların teminat bilgileri için gümrük idaresince ayrı ayrı oluşturulacak olan Ek-11 bilgi formu kullanılacak ve (A) cetvelindeki mallar için bilgi formu ithalat işlemi tamamlanmadan elektronik ortamda Gelir İdaresi Başkanlığı'nın sistemine aktarılacak ancak (B) cetvelindeki

mallar için bilgi formunun çıktısı gümrük işlemlerine yönelik teminat almaya yetkili saymanlıkça alınarak ithalatçının ÖTV yönünden bağlı olduğu vergi dairesine gönderilecektir. Gümrük idaresince oluşturulan bu form ithalat işlemleri tamamlanmadan elektronik ortamda GİB sistemine de aktarılacaktır.

Teminat alımı için yapılacak işlemler ve teminatın çözümü işlemleri (A) ve (B) cetvelindeki mallar için farklı alt başlıklar altında aşağıdaki şekilde açıklanmıştır:

	Teminat Alımı	Yapılacak İşlemler	Teminatın Çözümü İşlemleri
(A) Cetvelindeki Mallar İçin	Gümrük ve Ticaret Bakanlığı adına banka teminat mektubu düzenlenir.	Teminata ait Ek 11 bilgi formu hazırlanıp Gelir İdaresi Başkanlığı'nın elektronik sistemine aktarılır.	Aşağıdaki hallerde vergi dairesince elektronik ortamda oluşturulan (EK:12) bilgi formu ilgili gümrük idaresine gönderilerek gümrük idaresince bu form uyarınca teminat çözüm işlemleri yapılacaktır.
			İthal edilen malların istisna hükümleri kapsamındaki teslimleri
			ÖTV Kanunu'nun 8/2. maddesi uyarınca ihraç kaydıyla tecil-terkin uygulaması kapsamındaki teslimler
			İthal edilen malların vergiye tabi başka bir malın imalinde kullanılması
			İthal edilen ve ÖTV'siz olarak teslim edilen deniz yakıtı teslimleri
			Yukarıdaki işlemler haricinde yapılacak yurt içi teslimler
(B) Cetvelindeki Mallar İçin	ÖTV yönünden bağlı olunan vergi dairesi adına banka teminat mektubu düzenlenir.	Ek 11 bilgi formu vergi dairesine 5 iş günü içinde verilir, ayrıca GİB sistemine de aktarılır.	Aşağıdaki hallerde vergi dairesince GİB sistemi kullanılmak suretiyle teminat çözüm işlemleri yapılacaktır.
			İthal edilen malların istisna hükümleri kapsamındaki teslimleri
			ÖTV Kanunu'nun 8/2. maddesi uyarınca ihraç kaydıyla tecil-terkin uygulaması kapsamındaki teslimler
			İthal edilen malların vergiye tabi başka bir malın imalinde kullanılması
			Yukarıdaki işlemler haricinde yapılacak yurt içi teslimler

2. Dâhilde işleme rejiminde nihai kullanıma ilişkin düzenlemeler yapıldı.

Gümrük ve Ticaret Bakanlığına ait 13 Mart 2014 tarihli ve 2014/4 sayılı, dâhilde işleme rejiminde nihai kullanım uygulamalarını açıklayan Genelge yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Bu Genelge'yle Gümrük Kanunu'nun 194. maddesi uyarınca, dâhilde işleme rejimi kapsamında, şartlı muafiyet sisteminden faydalanılarak ithali gerçekleştirilmiş eşya için bir gümrük yükümlülüğü doğması hali hariç bu kısım hükümlerinin uygulanmayacağı ve 36 ile 108-122'nci maddeleri uyarınca dâhilde işleme rejimi kapsamında geçici olarak ithal edilen eşyanın gümrük gözetiminde bulunacağı hususlarında aşağıdaki konularda düzenlemelere yer verilmiştir:

- Dâhilde işleme rejimi kapsamında nihai kullanım,
- Nihai kullanım başvurusunun sonradan yapılması veya farklı GTİP beyanı halinde sonradan başvuru,
- YGM tespit raporu ve nihai kullanım izninin sonlandırılması,
- DİR kapsamında nihai kullanım halinde teminat ve nihai kullanım süresi,
- Müeyyide uygulaması.

Özellikle, nihai kullanım izninin sonlandırılabilmesi için, tespit raporunda söz konusu eşyanın ihracının, nihai kullanım izin belgesi kapsamındaki amaca yönelik ve telafi edici vergi doğuracak şekilde yapıldığının

belirlenmesi gerekmektedir. İthal eşyasının nihai kullanım izin belgesinde öngörülen amacına uygun olarak kısmen telafi edici vergi doğuracak şekilde ihraç edildiğinin tespiti halinde gerçekleşen miktar üzerinden nihai kullanım izin belgesi revize edilerek, bu değerler üzerinden sonlandırılmaktadır. Telafi edici vergi doğurmaksızın yapılan ihracatın tespit edilmesi durumunda, nihai kullanım izin belgesi sonlandırılırken müeyyide uygulanmayacaktır.

Diğer taraftan, ithale konu eşyanın dâhilde işleme rejimi şartlı muafiyet kapsamında getirilmiş ve bunun yanında nihai kullanım hükümlerine tabi olduğu hallerde, ithalat esnasında alınan teminat nitelikli vergilerin, İthalat Rejimi Kararı'nda bu eşyanın nihai kullanım hükümlerine tabi tutulması halinde uygulanması gereken indirimli veya sıfır vergi oranı üzerinden değil, İthalat Rejimi Kararı'nda bu eşya için nihai kullanım dışında öngörülen vergi oranı üzerinden teminata bağlanması gerekmektedir.

Ayrıca, telafi edici vergi indirimli veya sıfır vergi oranı üzerinden tahakkuk etmiş olmasına rağmen, gümrük idareleri söz konusu tahakkuk için gerekli zorunlulukların gerçekleştirilmediğini tespit ederse, Gümrük Kanunu'nun 234/5. maddesi uyarınca işlem yapılacaktır.

3. Posta veya hızlı kargo taşımacılığı yoluyla gelen eşyaya ilişkin düzenleme yapıldı.

Gümrük ve Ticaret Bakanlığı tarafından 24.03.2014 tarihinde posta veya hızlı kargo taşımacılığı yoluyla gelen eşyaya ilişkin olarak 2014/07 sayılı Genelge yayımlanmıştır.

Bu Genelge ile 07.10.2009 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan 2009/15481 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı eki "4458 sayılı Gümrük Kanununun Bazı Maddelerinin Uygulanması Hakkında Karar"ın "Beşinci Kısım" hükümleri çerçevesinde posta veya hızlı kargo taşımacılığı yoluyla gelen eşyaya aşağıdaki şekilde işlem yapılacağı belirtilmiştir.

Özellikle belirtmek isteriz ki posta veya hızlı kargo taşımacılığı yoluyla gelen eşyalara ilişkin olarak muafiyete ilişkin düzenlemeler sadece ithalat vergilerine yöneliktir. Bu düzenlemelerden eşyaların gümrük işlemine tabi tutulmadan ithal edileceği veya beyan muafiyeti sağlayacağı şeklinde bir sonuca varmamak gerektiğini hatırlatmak isteriz.

Aşağıda belirtilen eşyanın serbest dolaşıma giriş beyanı, dolaylı temsilci sıfatıyla (gümrük müşaviri olarak) posta idaresi veya Bakanlıkça yetkilendirilmiş hızlı kargo firmaları tarafından yapılabilmektedir:

- a. Doküman,
- b. Kararın 45'inci maddesinde belirtilen önemli değeri olmayan eşya,
- c. Kararın 62'nci maddesinde belirtilen değeri 1.500 Avro'yu, miktarı brüt 30 kilogramı geçmeyen, bir gerçek kişi adına gelen ticari miktar ve mahiyet arz etmeyen eşya,
- d. 4458 sayılı Gümrük Kanunu'nun 167'nci maddesinin birinci fıkrasının sekizinci bendinin (d) alt bendi kapsamı numunelik eşya ve modeller.

Diğer taraftan, Karar'ın 45'inci maddesi çerçevesinde posta veya hızlı kargo taşımacılığı kapsamında gelen eşyaya muafiyet (gönderi başına 75 Avro) uygulanmasında, eşyanın ticari miktar ve mahiyette olup olmadığı veya bir gerçek kişiye ya da tüzel kişiye gelip gelmediği önem arz etmemektedir. Bununla birlikte, Karar'ın 62'nci maddesi kapsamında posta veya hızlı kargo taşımacılığı yoluyla gelen eşyaya muafiyet uygulanabilmesi için, eşyanın bir gerçek kişiye gelmesi, ticari miktar ve mahiyet arz etmemesi ve değerinin 1.500 Avro'yu, miktarının diplomatik eşya ve yolcu eşyası hariç olmak üzere brüt 30 kilogramı geçmemesi gerekmektedir.

Posta veya hızlı kargo taşımacılığı yoluyla gelen eşyanın kıymetinin muafiyet limitleri dahilinde olup olmadığının tespitinde kargo ücreti dikkate alınmayacak, ayrıca aynı gönderici tarafından Türkiye'deki bir alıcı adına gönderilen aynı konşimento muhteviyatı gönderiler bir bütün teşkil ederek tamamının kıymeti birlikte dikkate alınacaktır. Eşyanın sigorta poliçesinde belirtilen kıymetinin yüksek ya da düşük bildirilmiş olduğunun tespiti durumunda, eşyanın kıymeti ibraz edilen faturaya, satış fişine veya eşya bedelinin ödendiğine ilişkin belgeye göre belirlenir. Bu tür belge ibraz edilememesi veya ibraz edilen belgede kayıtlı kıymetin düşük bulunması halinde, eşyanın kıymeti gümrük idaresince belirlenecektir.

Ayrıca, önemli değeri olmayan ve temsil ettikleri eşya bakımından siparişte bulunulmak için kullanılacak nitelikteki numunelik eşya ve modellerin gümrük işlemleri, Karar'ın 45 ve 62'nci maddelerinden bağımsız olarak, 86'ncı madde hükümleri çerçevesinde gümrük vergilerinden muaf posta idaresi veya hızlı kargo firmalarınca dolaylı temsil yetkisi kapsamında beyan edilmek suretiyle gerçekleştirilecektir. Eşyanın numune olup olmadığının belirlenmesinde, faturasında veya ambalajında numune olduğuna dair bir ibare olmadığı durumlarda, muayene memurunca eşyanın numune olduğuna kanaat getirilmesi halinde eşyanın işlemlerinin yukarıda bahsi geçen hükümler kapsamında sonuçlandırılması gerekmektedir.



EY

Building a better
working world

Cep telefonunun muaf serbest dolaşıma sokulabilmesi için, sadece yolcu beraberli kişisel eşya statüsünde olması gerekmektedir. Dolayısıyla yolculuk öncesi veya sonrasında gönderilen yolcu beraberli eşya kapsamı dahil olmak üzere, cep telefonunun posta veya hızlı kargo taşımacılığı yoluyla muaf veya vergileri ödenerek hiçbir surette getirilmesi mümkün bulunmamaktadır. Bununla birlikte, yurt dışına giden yolcuların IMEI numarası halihazırda kayıtlı olan cep telefonlarının yurt dışında kalması veya tamir amacıyla yurt dışına gönderilmiş olması ve bu telefonların posta veya hızlı kargo taşımacılığı yoluyla geri gönderilmesi durumunda, söz konusu telefonların IMEI numaralarının kayıtlı olduğunun "<http://www.mcks.gov.tr/tr/imeisorgu.php>" adresinden yapılacak sorgulama sonucu teyit edilmesi halinde muaf teslim edilmesi mümkündür.